

СТАНОВИЩЕ 11/2026

(съгласно член 287, параграф 4 от ДФЕС)

BG

**относно предложението
за регламент на
Европейския парламент
и на Съвета за създаване
на програма „АгораЕС“
за периода 2028—2034 г.
и за отмяна на
регламенти (ЕС) 2021/692
и (ЕС) 2021/818**

(COM (2025) 550 final)

*Бюджет на ЕС за
периода 2028—2034 г.*

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Съдържание

Точки

01—11 | Въведение

01—11 | Основание за изготвяне на становището на ЕСП

01—03 | Правно основание

04—11 | Контекст

12—50 | Основни послания

13—19 | Добавена стойност от действията на ЕС

20—24 | Привеждане на разходните цели в съответствие с общите за ЕС приоритети на политиката

25—29 | Гъвкавост на бюджета

30—31 | Опростяване на програмата и процедурите

32—39 | Рамка за изпълнението

40—45 | Съответствие с правилата, прозрачност, отчетност и проследимост на изразходваните средства

46—50 | Одитни правомощия на ЕСП

Приложения

Приложение I — Списък на публикациите на ЕСП, взети предвид при изготвянето на настоящото становище

Съкращения

Речник на термините

Въведение

Основание за изготвяне на становището на ЕСП

Правно основание

- 01** Настоящото становище е изготвено съгласно член 287, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз ([ДФЕС](#)). На 17 декември 2025 г. Европейският парламент отправи официално искане към Европейската сметна палата ([ЕСП](#)) да коментира предложението на Комисията от 16 юли 2025 г. за регламент за създаване на програма „АгораЕС“ за периода 2028—2034 г. ([COM \(2025\) 550 final](#)).
- 02** В съответствие със своя институционален мандат ЕСП представя настоящото становище, чиято цел е да подпомогне законодателния процес чрез коментари и бележки относно концепцията, управлението, финансовото изпълнение, контролната среда и потенциалните рискове, свързани с предложената програма. В [приложение I](#) са изброени публикациите на ЕСП, които бяха взети предвид при изготвянето на становището.
- 03** ЕСП разгледа също и съответните разпоредби на [Финансовия регламент](#), извършената от Комисията [оценка на въздействието](#) на програмата и относимите констатации от своята одитна дейност.

Контекст

- 04** Комисията предлага регламент за създаване на програма „АгораЕС“ по многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2028—2034 г. В допълнение към проекта за текст на регламента, нейното законодателно предложение включва обяснителен меморандум, в който се обобщава контекстът на предложението, законодателна обосновка за финансовото и цифровото отражение и резултати от последващите оценки, консултациите със заинтересованите страни и оценката на въздействието.
- 05** Като част от общата цел на Комисията за опростяване на бюджетната „архитектура“ на ЕС чрез намаляване на броя на програмите в МФР за периода 2028—2034 г. от 52 на 16¹, две съществуващи програми на ЕС се обединяват в един регламент:
- програма „Творческа Европа“ (CREA), създадена с Регламент (ЕС) 2021/818, който отменя Регламент (ЕС) № 1295/2013; и
  - програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV), създадена с Регламент (ЕС) 2021/692, с който се отменят Регламент (ЕС) № 1381/2013 и Регламент (ЕС) № 390/2014.

Освен това в предложението се включват и средствата за действия по направление MEDIA, които се финансират съгласно прерогативите на Комисията, като например мултимедийни действия.

- 06** Подобно на предшестващите я програми, „АгораЕС“ ще се изпълнява при пряко или непряко управление и ще продължи да бъде под колективната отговорност на три генерални дирекции (ГД): ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“, ГД „Образование, младеж, спорт и култура“ и ГД „Правосъдие и потребители“. Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) също участва в изпълнението на двете програми, които „АгораЕС“ се планира да замени. Мандатът на EACEA при МФР за периода 2021—2027 г. включва широк портфейл от програми, управлявани от шест отговорни генерални дирекции в областта на образованието, младежта, спорта, културата, медиите, правата и ценностите

---

¹ SWD (2025) 570, обобщение, стр. 2.

и предприсъединителната помощ². Според законодателната обосновка за финансовото и цифровото отражение на предложението програма „АгораЕС“ ще продължи да се изпълнява частично от ЕАСЕА³ по същия начин, както преди.

- 07** През последните два програмни периода програмите CREA и CERV се финансират по функция 1a „Конкурентоспособност за растеж и работни места“ (МФР 2014—2020 г.) и функция 2 „Сближаване, устойчивост и ценности“ (МФР 2021—2027 г.). В МФР за периода 2028—2034 г. програма „АгораЕС“ ще бъде част от новата функция „Конкурентоспособност, просперитет и сигурност“.
- 08** Комисията предлага в МФР за периода 2028—2034 г. бюджетът на програма „АгораЕС“ да се увеличи в сравнение с бюджета на предходните две отделни програми и с включването на мултимедийните действия да достигне до около 8,6 млрд. евро по текущи цени⁴ (7,6 млрд. евро по цени от 2025 г.). За сравнение, отпуснатият бюджет през програмния период 2021—2027 г. е в размер на около 4,3 млрд. евро по текущи цени (4,3 млрд. евро по цени от 2025 г.), т.е. Комисията предлага увеличение на бюджета със 100 % по текущи цени или със 77 % по цени от 2025 г.
- 09** По отношение на изпълнението и формите на финансиране в предложението на Комисията се посочва, че⁵:
- финансирането от ЕС може да се предоставя под формата на безвъзмездна финансова помощ, награди, поръчки, нефинансови дарения, бюджетни

---

² Както е посочено в Решение [C \(2022\)5057](#) на Комисията, с което се отменя Решение С (2021)951, изменено от Решения С (2022)9296, С (2023)4617 и С (2024)2350, програмите в портфейла на ЕАСЕА са: програма „Еразъм+“, програма „Творческа Европа“, програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV), Европейски корпус за солидарност, Инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС), част от който е Схемата за академична мобилност в рамките на Африка, Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III), пилотни проекти и подготвителни действия в областта на образованието, младежта, спорта, културата и медиите.

³ [COM \(2025\) 550](#), Законодателна обосновка за финансовото и цифровото отражение, стр. 12.

⁴ Пак там, член 11.

⁵ Пак там, член 15.

гаранции, финансови инструменти или операции за смесено финансиране в съответствие с [Финансовия регламент](#); и

- стандартният начин за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е като финансиране, което не е свързано с разходите, или „когато е необходимо“, опростени варианти за разходите. Предложението обаче не изключва възстановяването на действителни допустими разходи в случаите „когато целите на дадено действие не могат да бъдат постигнати по друг начин“.

10 Предвид разнообразието от дейности, обхванати от програма „АгораЕС“, както и значителното увеличение на разпределения ѝ бюджет, консолидирането в единна рамка ще изисква ясни правила за управление, прозрачно разпределение на ресурсите и стабилни механизми за мониторинг и оценка. В този контекст коментарите на ЕСП в настоящото становище се съсредоточават върху това дали законодателното предложение съдържа елементите, необходими за осигуряване на добро финансово управление, прозрачно и отговорно изпълнение, в т.ч. законосъобразност и редовност на разходите на ЕС, ефективно измерване на изпълнението, защита на финансовите интереси на ЕС и ясни механизми за управление, в съответствие с [ДФЕС](#) и [Финансовия регламент](#).

11 На последно място, настоящото становище следва да бъде разглеждано заедно със становището на ЕСП⁶ относно законодателното предложение за рамка за изпълнението, в което се определя нормативната рамка за оценка на изпълнението и проследяване на бюджетните разходи по МФР за периода 2028—2034 г.

---

⁶ Становище [10/2026](#) на ЕСП.

Основни послания

- 12** Основните послания на становището на ЕСП са обобщени в [каре 1](#) по-долу и са изложени по-подробно в следващите раздели.

Каре 1

Основните послания накратко

Добавена стойност от действията на ЕС: Програма „АгораЕС“ подкрепя важни ценности на ЕС, свързани с демокрацията, медиите и културата. Определение на понятието „добавена стойност от ЕС“ обаче няма нито в действащото законодателство на ЕС, нито в текста на самото предложение. Затова ЕСП подчертава отново, че за обществения дебат и процеса на вземане на решения би било от полза да се прилага общо определение за добавена стойност от ЕС с цел оптимално използване на европейските средства (точки [13—19](#)).

Привеждане на разходните цели в съответствие с общите за ЕС приоритети на политиката: Предложението е съгласувано със стратегическите документи за политиката на Комисията и на Съвета за периода 2024—2029 г. То обаче би могло да бъде подобро, като в него се включи ясно изискване да се дефинира взаимното допълване с подобни програми, защото единствено ефективната координация на програмите ще осигури оптимално използване на средствата и избягване на двойно финансиране (точки [20—24](#)).

Гъвкавост на бюджета: Увеличението на бюджета на „АгораЕС“ със 100 % по текущи цени или със 77 % по цени от 2025 г. в сравнение с бюджета през настоящия период не е подкрепено от количествен анализ. Тъй като се планира „АгораЕС“ да обхване по-широк диапазон от дейности и да работи с по-голям бюджет, програмата ще се нуждае от силно управление, прозрачно

разпределение на финансирането и ефективен мониторинг и оценка, които да се извършват в единна рамка. Предложението предвижда гъвкаво преразпределяне на ресурси към и от програмите със споделено управление, но все още предстои да се види дали този подход ще помогне за изпълнението на политиките, или ефектът от него ще бъде ограничен до по-голямо усвояване на средствата на ЕС. ЕСП счита, че предложението следва да изисква преразпределянето на средства да бъде надлежно обосновано във всички случаи и да се извършва единствено при координация между Комисията и държавите членки. Освен това края на периода на допустимост и таванът на техническите и административните разходи не са определени, а следва да бъдат (точки 25—29).

Опростяване на програмата и процедурите: Консолидирането на две програми в една носи ползи, свързани с опростяването и споделената администрация. Би било добре обаче в предложението да се изяснят допълнително механизмите, които следва да осигурят полезни взаимодействия между различните направления на програма „АгораЕС“ в рамките на новата структура за финансиране (точки 30—31).

Рамка за изпълнението: ЕСП отбелязва, че показателите за крайни продукти и резултати, изложени в приложение I към предложената рамка за изпълнението, изглеждат недостатъчни за оценяване на изпълнението на всички дейности, свързани с „АгораЕС“. ЕСП установи също така редица слабости по отношение на яснотата и уместността на предложените показатели за крайни продукти и за резултати. За да се гарантира, че приносът на програмата може да бъде оценен и доказан, ще бъде необходимо да се въведе една ясно определена рамка за изпълнението, която е по-добре ориентирана към резултатите, както и да се определят ясни стандарти за качество, надеждност и проверимост на данните. ЕСП отново подчертава и заключението, изведено при предишната ѝ одитна дейност, че финансирането, което не е свързано с разходите, може да не е най-подходящият механизъм за финансиране в някои случаи, тъй като само по себе си то не се основава на изпълнението (точки 32—37).

Съответствие с правилата, прозрачност, отчетност и проследимост на изразходваните средства: Настоящото предложение: а) не съдържа конкретни разпоредби относно системите за управление и контрол; и б) постановява, че стандартният начин за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е чрез модела на финансиране, което не е свързано с разходите, или, когато е необходимо, опростени варианти за разходите, без да се посочва при какви обстоятелства биха били необходими опростени варианти за разходите. Необходима е по-голяма яснота относно използването на механизмите за финансиране и Комисията следва да оценява за всеки отделен случай кой начин на финансиране е по-подходящ. Освен това в предложението следва да се

изяснят съответните роли и механизми за отчетност и контрол, необходими на равнището на ЕС и на национално равнище, за да се постигне добро финансово управление (точки [40—45](#)).

Одитни правомощия на ЕСП: Предложеният регламент ще се прилага при пряко или непряко управление. ЕСП отправя искане към законодателя ясно да посочи одитните ѝ правомощия в законодателното си предложение, включително как тези правомощия ще се прилагат за бенефициенти в „*трети държави*“, т.е. извън правната рамка на ЕС (точки [46—50](#)).

Добавена стойност от действията на ЕС

- 13** Както е посочено в [Преглед 03/2025](#) на ЕСП относно възможностите за МФР за периода след 2027 г. и в становищата на ЕСП относно МФР за периода 2028—2034 г.⁷, ЕСП счита, че концепцията за добавена стойност от действията на ЕС следва да се разбира по един и същ начин от всички институции на ЕС и да бъде посочена в съответна политическа декларация или в законодателството на ЕС, за да бъде напълно ефективна. С други думи, добавената стойност от действията на ЕС може да се измерва ефективно само ако е ясно определена и се прилага последователно. В своя [Преглед 03/2025](#) ЕСП посочва също, че Комисията все още не е извършила оценка на добавената стойност от действията на ЕС за текущите програми от периода 2021—2027 г.
- 14** През февруари 2025 г. в своето [съобщение „Пътят към следващата многогодишна финансова рамка“](#) Комисията заявява, че бъдещият бюджет на ЕС следва да се съсредоточи върху общите предизвикателства, за които разходите на европейско равнище носят най-голяма добавена стойност. Въпреки че в съответствие с [насоките](#) и [инструментариума](#) за по-добро регулиране добавената стойност от действията на ЕС се определя чрез оценки на въздействието и други оценки, ЕСП отбелязва, че нито настоящата правна рамка на ЕС, нито предложенията на Комисията за следващата МФР дават определение на това понятие.

---

⁷ Становища [01/2026](#), [02/2026](#), [06/2026](#), [07/2026](#), [08/2026](#), [09/2026](#), [10/2026](#) и [12/2026](#) на ЕСП.

- 15** В меморандума към предложението се съдържат препратки към междинни и последващи оценки на съществуващото законодателство. През 2025 г. Комисията е публикувала:
- междинната оценка на програмата „Творческа Европа“ за периода 2021—2027 г. заедно с последващата оценка на същата програма за периода 2014—2020 г.⁸;
  - междинната оценка на програмата „Граждани, равенство, права и ценности“ за периода 2021—2027 г. заедно с последващата оценка на нейните предшественици — програма „Права, равенство и граждани“ за периода 2014—2020 г. и програма „Европа за гражданите“ за периода 2014—2020 г.⁹
- 16** Външните проучвания, подкрепящи оценките на Европейската комисия, са структурирани около петте задължителни критерия за оценка в нейните [насоки](#) за по-добро регулиране: освен ефективност, ефикасност, целесъобразност и съгласуваност, те оценяват и европейската добавена стойност на програмите. Последното понятие се определя като допълнителната стойност, произтичаща от намесата на ЕС, която надхвърля това, което би било постигнато самостоятелно от държавите членки¹⁰, или като ползите, които действията на ЕС носят, като например икономии от мащаба или по-ефективно (по-евтино) постигане на целите на политиките на равнището на ЕС¹¹.
- 17** Според оценките някои от основните елементи, генериращи европейска добавена стойност за програмите, са:
- по-голям достъп до разнообразно европейско съдържание и подпомагане на аудио-визуалните и други творчески и културни оператори да разширяват дейността си на европейско равнище и да станат по-конкурентоспособни;
  - подкрепа за независимото отразяване на новини по въпроси, свързани с ЕС;
  - възможности за финансиране на дейностите на организации на гражданското общество, което допринася за тяхната независимост;

---

⁸ SWD (2025) 418.

⁹ SWD (2025) 133.

¹⁰ [Насоки](#) за по-добро регулиране, стр. 25.

¹¹ Пак там, стр. 34.

- изграждане на взаимно доверие между държавите членки и подобряване на трансграничното сътрудничество.

18 В законодателната обосновка за финансовото и цифровото отражение, придружаваща предложението, Комисията посочва съображенията си относно добавената стойност от участието на ЕС в различните области на програмата, предварителната обосновка за предприемането на действия на равнището на ЕС и очакваната добавена стойност, която те ще генерират впоследствие. Според Комисията предложеният регламент, наред с другото, е насочен към:

- справяне с транснационални и общи предизвикателства (например заплахи за свободата и плурализма на медиите, разпокъсване на секторите на културата, творчеството и медиите по национални и езикови граници);
- насърчаване на ценностите на ЕС на международно равнище;
- предоставяне на подкрепа, запълваща пропуските във финансирането и услугите, които не са обхванати на равнище държави членки; и
- засилване на мобилността на специалисти, което ще доведе до укрепване на функционирането на вътрешния пазар.

В самото предложение обаче няма определение за добавена стойност от действията на ЕС.

19 Както вече беше посочено в [Преглед 01/2018 на ЕСП](#), изготвен преди МФР за периода 2021—2027 г., като цяло ЕСП счита, че за обществения дебат и вземането на решения относно следващата МФР би било полезно да има съгласувано и последователно прилагано определение за добавена стойност от действията на ЕС. Липсата на определение продължава да създава трудности и поради това ЕСП отново подчертава този въпрос във връзка с настоящото законодателно предложение.

Привеждане на разходните цели в съответствие с общите за ЕС приоритети на политиката

20 Обяснителният меморандум на законодателното предложение:

- описва ценностите на ЕС, които очертават политическия контекст на предложението. Тези ценности са *„обща за всички държави членки и обхващат демокрацията, зачитането на правата на*

човека, недискриминацията, равенството, правовата държава и плурализма, а освен това културното многообразие, свободата на изразяване на мнение, включително свободата на медиите, свободата на изкуствата и плурализмът са заложен и в [Хартата на основните права на ЕС](#), и

- е в съответствие с [ключовите приоритети на Комисията за периода 2024—2029 г.](#) и [стратегическата програма на Съвета за периода 2024—2029 г.](#), които очертават бюджетния и политическия контекст, в който се представя предложението.

21 Предложението за програма „АгораЕС“ се основава на общите цели на регламентите за програми „Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“ по МФР за периода 2021—2027 г.¹², а именно:

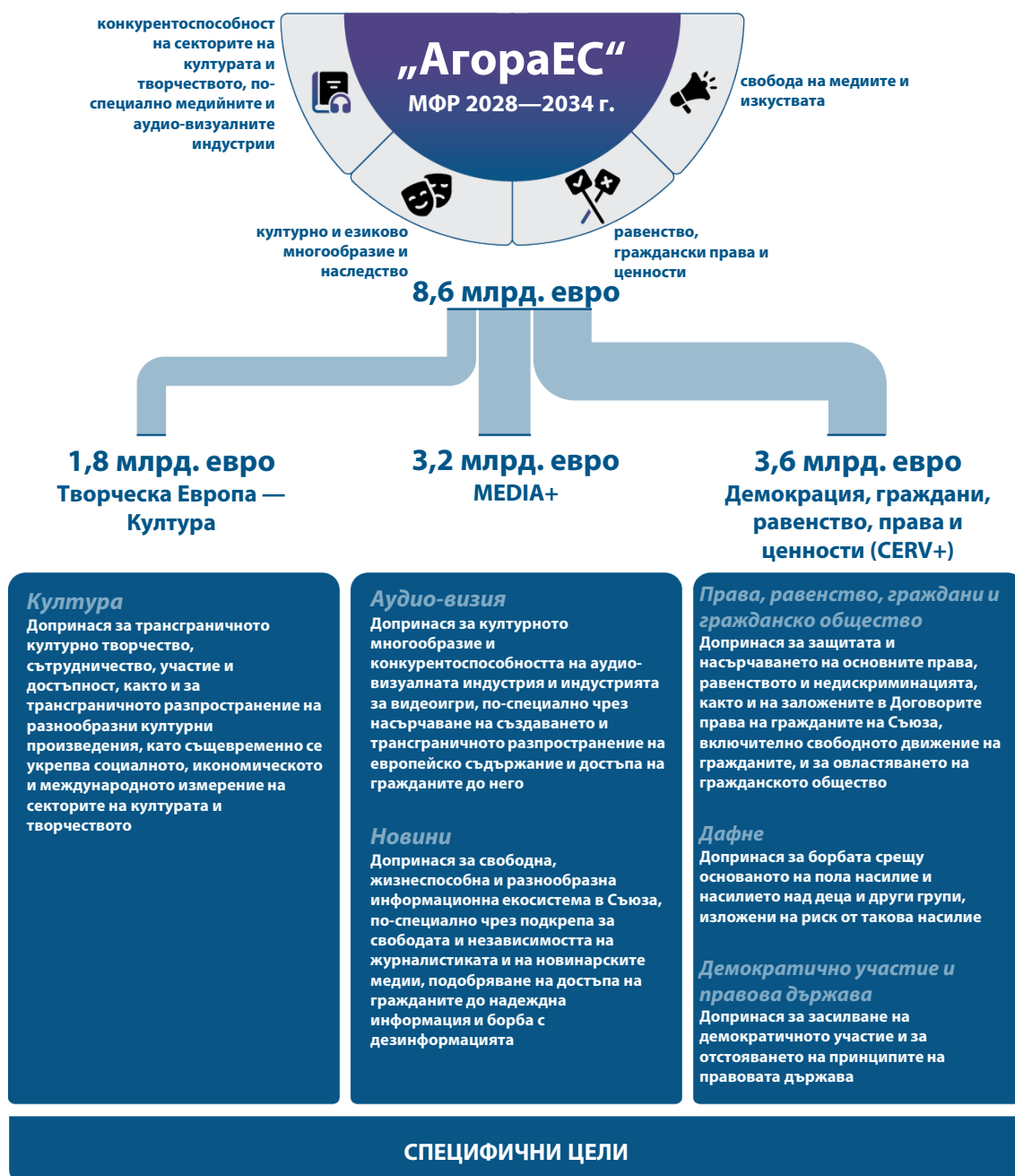
- а) да се насърчават културното и езиковото многообразие и наследство;
- б) да се повишава конкурентоспособността на секторите на културата и творчеството, по-специално на медийните и аудио-визуалните индустрии;
- в) да се защитава свободата на изкуството и на медиите; и
- г) да се защитават и насърчават равенството, активното гражданство, правата и ценностите, заложен в Договорите и в Хартата.

22 Тези четири общи цели са допълнително разделени на специфични цели, които са групирани в три направления, всяко от които има определен бюджет, вж. [фигура 1](#).

---

¹² COM (2025) 550, член 3.

Фигура 1 | Бюджет и специфични цели на програма „АгораЕС“ по направления (по текущи цени)

Източник: ЕСП, въз основа на член 3 от предложението за създаване на програма „АгораЕС“ и точка 3.2.1.1 от законодателната обосновка за финансовото и цифровото отражение.

23 Специфичните цели на програма „АгораЕС“ имат по-широк обхват в сравнение с предишните регламенти за програми „Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“ по МФР за периода 2021—2027 г.:

- разширяване на направлението MEDIA+ чрез включване в него на аспектите „свобода и плюрализъм на медиите“, „откриване

и противодействие на случаи на дезинформация“ и повишаване на „конкурентоспособността на аудио-визуалната индустрия и индустрията за видеоигри“; и

- добавяне към направление „Демокрация, граждани, равенство, права и ценности“ (CERV+) на аспекта за принос за утвърждаване на върховенството на закона — основен принцип за всички фондове по МФР за периода 2028—2034 г.¹³, а също и важен елемент от правата и ценностите на ЕС, залегнали в ДФЕС¹⁴.

ЕСП отбелязва, че разширяването на обхвата отговаря на развитието на медийната среда и на стремежа за допълнителна защита на демокрацията и принципите на правовата държава.

24 Една от шестте специфични цели обаче — „Демократично участие и правова държава“, е разгледана много общо в оценката на въздействието, обяснителния меморандум и самото законодателно предложение, и не е осигурено достатъчно разграничаване от други програми, за да се избегне дублиране на финансирането. ЕСП посочва, че в наскоро публикуваното съобщение „Европейски щит за демокрацията: създаване на възможности за силни и устойчиви демокрации“ са изброени най-малко още шест програми, по които ще се финансират проекти в областта на „демократичното участие“ в различни направления¹⁵. ЕСП отново подчертава коментарите от становището на [Комитета за регулаторен контрол](#) на Комисията относно оценката на въздействието на програма „АгораЕС“, че в законодателното предложение следва допълнително да се поясни как ще бъдат осигурени полезни взаимодействия между различните програми в рамките на новата структура на финансиране¹⁶. Ето защо в предложението следва да се предвиди изискване за насърчаване на взаимното допълване с подобни програми за

---

¹³ COM (2025) 900.

¹⁴ ДФЕС, член 2.

¹⁵ JOIN (2025) 791, стр. 35, тези програми са: „Правосъдие“, „Хоризонт Европа“, „Еразъм+“, Европейския фонд за конкурентоспособност, инструмент „Глобална Европа“ и плановете за национално и регионално партньорство.

¹⁶ Становище 11771/25 на Комитета за регулаторен контрол относно оценката на въздействието на финансирането от ЕС за трансграничното образование, обучение и солидарност, младежите, медиите, културата и творческите сектори, ценностите и гражданското общество от 18 юли 2025 г.

финансиране по МФР за периода 2028—2034 г. и за избягване на двойното финансиране.

Гъвкавост на бюджета

- 25** За периода 2028—2034 г. Комисията предлага увеличение на целия бюджет на МФР с 59 % по текущи цени (39 % по цени от 2025 г.) в сравнение с периода 2021—2027 г.¹⁷ За програма „АгораЕС“ Комисията планира увеличение на бюджета със 100 % по текущи цени, или 77 % по цени от 2025 г. (вж. точка **08**). В оценката на въздействието¹⁸, придружаваща предложението, обаче не се съдържа количествен анализ и не се предоставя ясна обосновка за това увеличение. В съответствие с принципа на прозрачност и добро финансово управление предложението следва да включва ясна финансова информация и да демонстрира каква част от увеличеното финансиране се дължи например на разширяването на обхвата на допустимите действия или участници, увеличаването на броя на дейностите или участниците, които ще бъдат финансирани, или на ефекта от инфлацията¹⁹.
- 26** В предложението също така бюджетът на програма „АгораЕС“, който възлиза общо на 8,6 млрд. евро по текущи цени, се разделя по направления: 1,8 млрд. евро за направление „Творческа Европа — Култура“, 3,2 млрд. евро за направление MEDIA+ и 3,6 млрд. евро за направление „Демокрация, граждани, равенство, права и ценности“ (CERV+)²⁰ (вж. **фигура 1**). ЕСП отбелязва, че това разделяне на средствата по направления не е част от самото предложение, а е включено в законодателната обосновка за финансовото и цифровото отражение, която го придружава.
- 27** Съгласно обяснителния меморандум, придружаващ законодателното предложение, целта на новия регламент е да се увеличи гъвкавостта на бюджета и способността за реагиране на променящите се реалности и възникващите проблеми, [...] да се рационализира интервенцията на ЕС в областите на културата, медиите

---

¹⁷ COM (2025) 571.

¹⁸ SWD (2025) 550.

¹⁹ Становище 03/2026 на ЕСП относно МФР за периода 2028—2034 г., точка 20.

²⁰ COM (2025) 550, Законодателна обосновка за финансовото и цифровото отражение, точка 3.2.1.1.

и равенството, гражданите, правата и ценностите²¹. Обединяването на програмите позволява на Комисията да променя своя фокус и да се насочва към други приоритетни области, които могат да възникнат. Това обаче намалява предвидимостта за националните органи, отговарящи за изпълнението. Значителните промени в програмите могат също така да повлияят отрицателно на дългосрочното планиране и да подкопаят стабилността, необходима за ефективното изпълнение на политиките. Решенията за преразпределяне на средства следва да се вземат координирано от Комисията и държавите членки. Този диалог е важен, за да се осигури отчетност и да се гарантира, че финансирането е съобразено с нуждите на местно равнище.

28 Що се отнася до гъвкавостта и изпълнението на бюджета, предложението продължава да позволява, както и през периода 2021—2027 г.²², пълна гъвкавост при прехвърлянето на финансови ресурси от и обратно към програмите със споделено управление на дадена държава членка (по искане на държавата членка), за да „се използват в полза на съответната държава членка“²³. В своя [Специален доклад 18/2025](#)²⁴ ЕСП препоръчва: „Комисията следва да определи ключовите стъпки и роли за процедурите за преразпределение и промяна на приоритетите, когато определя бюджетните ресурси за посрещане на нови нужди“. За програма „АгораЕС“ все още не е ясно дали предложеният подход ще помогне за изпълнението на политиките, или ефектът от него ще бъде ограничен до по-голямо усвояване на средствата на ЕС. ЕСП счита, че предложението следва да изисква преразпределянето на средства да бъде надлежно обосновано във всеки един случай, както и да определи количествени ограничения за това колко средства могат да бъдат насочени към/от програми със споделено управление. Вж. също становищата на ЕСП относно Европейския фонд²⁵ и програма „Еразъм+“²⁶.

---

²¹ Пак там, Обяснителен меморандум, стр. 2.

²² Регламент (ЕС) 2021/818, член 8, параграф 7; Регламент (ЕС) 2021/692, член 7, параграф 11.

²³ COM (2025) 550, член 12, параграф 2.

²⁴ Специален доклад 18/2025 на ЕСП относно гъвкавостта на бюджета на ЕС, препоръка 3

²⁵ Становище 09/2026 на ЕСП, точки 64 и 65.

²⁶ Становище 12/2026 на ЕСП, точка 27.

29 Освен това законодателното предложение не е достатъчно конкретно по отношение на следните два аспекта:

- В предложението се дава възможност за вписване на бюджетни кредити в бюджета на ЕС след 2034 г. за „осъществяване на управлението на действията, които не са приключени до края на програмата“²⁷. В него обаче не се посочва в продължение на колко години ще бъде разрешено това, например за две или три години след края на периода на допустимост. Подобна разпоредба не се съдържа и в двете предходни програми. Това дава на Комисията свобода на преценка при изпълнението на програма „АгораЕС“, което би могло да засегне бъдещите бюджетни кредити и плащания.
- Предложението също така позволява част от бюджета да бъде разпределена за техническа и административна помощ²⁸, но без да поставя ограничение за тази сума или да определя фиксиран процент от всяко заявление за плащане. Същият общ подход е приложен и в двете предходни програми. ЕСП счита, че е необходимо да се определи таван за средствата, предназначени за техническа и административна помощ. Липсата на такова ограничение може да бъде в ущърб на други проекти, които иначе биха били финансирани по програмата.

Въз основа на гореизложеното ЕСП предлага законодателното предложение да вземе предвид тези въпроси.

Опростяване на програмата и процедурите

30 Предвид резултатите от последващите оценки на програмите „Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“ и на оценката на въздействието към предложението, обединяването на двете програми има за цел да позволи засилена координация и гъвкавост и по-ефективно използване на бюджета на ЕС, да осигури оптимален баланс между опростяване и политическа адекватност, както и да засили действията по междусекторните приоритети и полезните взаимодействия.

---

²⁷ COM (2025) 550, член 11, параграф 3.

²⁸ Пак там, член 11, параграф 4; Законодателна обосновка за финансовото и цифровото отражение, точка 3.2.1.1.

31 Общата цел на Комисията е да се намали броят на програмите с оглед на постигането на опростяване²⁹. Освен това, в съответствие с [политическите насоки](#) за периода 2024—2029 г., програмата следва принципа „финансирането следва политиката“, като обединява програми, насочени към защита на културата, медиите и ценностите на ЕС³⁰. Консолидирането на две програми в една може да предложи потенциални ползи, като например споделяне на администрацията. ЕСП обаче счита, че би било добре в предложението ясно да се определят очакваните полезни взаимодействия, които могат да възникнат в рамките на общите и специфичните цели на програмата и които не са разгледани в достатъчна степен в оценката на въздействието.

Рамка за изпълнението

32 Програма „АгораЕС“ следва да се изпълнява в съответствие с предложението Регламент относно изпълнението³¹, с който се установява [рамката за изпълнението](#) на бюджета за периода 2028—2034 г., включително правилата за мониторинг и докладване относно изпълнението на програмите и дейностите на ЕС, както и правилата за оценка на програмите. Предложеният Регламент е предмет на отделно становище на ЕСП³². В този раздел ЕСП анализира само избрани елементи от него³³, които са пряко свързани с предложението за програма „АгораЕС“.

33 За всяка област на интервенция в предложената [рамка за изпълнението](#) Комисията е определила един или повече потенциални показатели за крайни продукти и резултати. Тя не е определила обаче показатели за въздействието. В своя [Преглед 03/2025](#) ЕСП посочва, че рамките за изпълнение следва да обхващат също и резултатите и въздействието, а не само крайните продукти. В този контекст ЕСП отбелязва и призова на Парламента в неговата [резолюция](#) от 16 януари 2024 г. за „*ло-добър баланс между количествените (брой на бенефициерите и подкрепените проекти) и качествените цели на програмата*“.

---

²⁹ SWD (2025) 570, обобщение, стр. 2.

³⁰ COM (2025) 550, Обяснителен меморандум, стр. 16.

³¹ COM (2025) 545.

³² Становище 10/2026 на ЕСП.

³³ COM (2025) 550, Обяснителен меморандум, стр. 16; съображение 35.

34 ЕСП установи, че в предложението за програма „АгораЕС“ не са посочени областите на интервенция и показателите за изпълнение от приложение I към предложената [рамка за изпълнението](#), които се прилагат за програмата. Тя отбеляза обаче, че има показатели, които биха могли да бъдат от известно значение (вж. [таблица 1](#)).

Таблица 1 | Области на интервенция с потенциално значение за измерването на изпълнението по програма „АгораЕС“

Направление	Области на интервенция
Направление „Творческа Европа — Култура“	87 „Творчески, културни и художествени дейности и услуги“
Направление MEDIA+	89 „Свобода и плюрализъм на медиите, жизнеспособност на медиите и достъп до новинарско съдържание“ 90 „Подобряване на откриването и противодействието на дезинформацията и медийна грамотност“ 91 „Медии и развлечения: подпомагане на създаването, разпространението и достъпа до аудио-визуални произведения“
Направление CERV+	417 „Права на потребителите и защита на потребителите“ 418 „Организации и движения за правата на жените и правителствени институции“ 419 „Премахване на насилието над жени и момичета и други рискови групи и мерки за подкрепа на жертвите на и преживелите насилие, основано на пола“ 420 „Свобода на изразяване на мнение и насърчаване на достъпа до публична информация“ 421 „Насърчаване на ангажираност и участие на гражданите“ 422 „Подкрепа за основните права, върховенството на закона, равенството, мерките срещу дискриминацията, цифровите права и защитата на данните“ 423 „Подкрепа за защитниците на правата на човека и лицата, сигнализиращи за нередности“ 424 „Подкрепа за организациите на гражданското общество“ 425 „Помощ за законодателни органи и политически партии в трети държави“ 426 „Подкрепа за изборни процеси в трети държави“ 427 „Подкрепа за приобщаващи политики за равенство между половете“

Източник: ЕСП, въз основа на приложение I от предложената [рамка за изпълнението](#).

35 При показателите за крайни продукти и за резултати за областите на интервенция, които може да са свързани с програма „АгораЕС“, ЕСП установи, че в пет области липсват показатели за резултати — 418 „Организации

и движения за правата на жените и правителствени институции“, 424 „Подкрепа за организациите на гражданското общество“, 425 „Помощ за законодателни органи и политически партии в трети държави“, 426 „Подкрепа за изборни процеси в трети държави“, 427 „Подкрепа за приобщаващи политики за равенство между половете“.

36 ЕСП установи също така, че дори когато са определени показатели за резултати, те понякога са формулирани много широко и може да не отразяват преките ефекти от подпомаганите дейности. Например:

- показателят за резултати за област на интервенция 420 „брой лица, до които са достигнали дейностите“ измерва участието, но не показва дали програмата е подобрила свободата на изразяване (вж. [таблица 2](#));
- показателите за резултати за област на интервенция 422 „осведоменост за основните права“, „осведоменост за принципите на правовата държава“ и „осведоменост на хората и организациите за Общия регламент относно защитата на данните“ не са измерими.

Таблица 2 | Пример за показател за резултати, който не е ясно определен по отношение на програма „АгораЕС“

Област на интервенция	Показатели за крайни продукти	Показатели за резултати
420 „Свобода на изразяване на мнение и насърчаване на достъпа до публична информация“	<ul style="list-style-type: none"> — „Брой субекти, до които са достигнали дейности за подкрепа и изграждане на капацитет — по вид на субектите (организации на гражданското общество и други субекти)“ — „Брой подпомогнати проекти“ 	<ul style="list-style-type: none"> — „Брой лица, до които са достигнали дейностите — по пол“

Източник: ЕСП, въз основа на приложение I от предложената [рамка за изпълнението](#).

37 Освен това законодателното предложение следва да бъде допълнено с насоки, които да определят методологията за събиране, проверка и обобщаване на такива данни. Без ясни стандарти за качество, надеждност и проверимост на данните съществува риск информацията за изпълнението да не е достатъчна за оценка на ефективността на програмата.

- 38** ЕСП отново подчертава³⁴, че финансирането, което не е свързано с разходите, може да не е най-подходящият механизъм за финансиране в някои случаи, тъй като само по себе си то не се основава на изпълнението.
- 39** Взети заедно, тези недостатъци създават риск рамката за изпълнението да се съсредоточи върху мониторинга на напредъка в изпълнението на проектите, а не върху оценката на тяхната ефективност, постигнатото съотношение между разходите и ползите и добавената стойност от действията на ЕС. За да се гарантира по-специално, че приносът на програмата за демократичната устойчивост и основните права може да бъде оценен и доказан, ще бъде необходимо да се въведе една ясно определена рамка за изпълнението, която е по-добре ориентирана към резултатите.

Съответствие с правилата, прозрачност, отчетност и проследимост на изразходваните средства

- 40** Предложението за програма „АгораЕС“ не включва разпоредби по отношение на системите за управление и контрол. В него се посочва единствено, че програмата трябва да се изпълнява в съответствие с [Финансовия регламент](#) при пряко или при непряко управление, без да се посочват конкретните приложими членове от Регламента. Въпреки че [Финансовият регламент](#) е основният правен акт за изпълнение на фондовете на ЕС, ЕСП счита, че липсата на ясно позоваване в предложението на съответните членове, уреждащи системите за управление и контрол, създава рискове за съответствието, прозрачността, отчетността и проследимостта на разходите, както и рискове за защитата на финансовите интереси на ЕС.
- 41** Съгласно предложението средствата за бенефициентите ще се отпускат чрез модел на финансиране, което не е свързано с разходите, или, „когато е необходимо“, въз основа на опростени варианти за разходите (вж. точка [09](#)). В предложението обаче не се изясняват обстоятелствата, при които биха били необходими или подходящи опростени варианти за разходите. ЕСП подчертава отново, че финансирането, което не е свързано с разходите, може да не е най-подходящият механизъм за

---

³⁴ [Преглед 02/2025 на ЕСП](#) относно поуките, които могат да бъдат извлечени от недостатъците на МВУ, и [Преглед 03/2025 на ЕСП](#).

финансиране в някои случаи (предвид одитните констатации на ЕСП относно МВУ в [Преглед 02/2025](#) относно поуките, които могат да бъдат извлечени от недостатъците на МВУ, и [Преглед 03/2025](#)), тъй като не е достатъчно прозрачно и съответните механизми за отчетност и контрол не са достатъчно добри. Поради това ЕСП предлага на Комисията да обмисли внимателно за всеки отделен случай дали този вариант за финансиране е подходящ за по-голямата част от предложените разходи. Следва да има повече яснота относно използването на различните механизми за финансиране и съответните роли и механизми за отчетност на равнището на ЕС и на национално равнище, за да се осигури задоволително ниво на съответствие с правилата, добро финансово управление, прозрачност и проследимост на разходваните средства.

- 42** Предложеният регламент позволява възстановяване на средства въз основа на действителните допустими разходи като изключение от задължителното прилагане на модела на финансиране, което не е свързано с разходите, или опростени варианти за разходите, когато се счита, че целите на дадено действие не могат да бъдат постигнати по друг начин. В предложението обаче не се предоставя допълнителна информация, която да направлява оценката на това кога действителните допустими разходи следва да се използват като основа за възстановяването на средства. Освен това ЕСП отбелязва, че това изключение се предлага за програма „АгораЕС“, изпълнявана при пряко или непряко управление от Комисията, но не и за програми при споделено управление с държавите членки, като например Европейския фонд³⁵.
- 43** Въпреки това, независимо кои модели за финансиране и отпускане на средствата ще се използват в крайна сметка, ЕСП подчертава, че е важно да се осигури задоволително равнище на съответствие с правилата, прозрачност, отчетност и проследимост, както и добро финансово управление по отношение на разходваните средства.
- 44** ЕСП отбелязва, че през последните пет години ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“³⁶, ГД „Образование, младеж, спорт и култура“ и ЕАСЕА, която изпълнява части от двете програми за периода 2021—2027 г. („Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“), са докладвали проценти грешки под прага на същественост от 2 % в годишните си отчети за дейността. За същия период ГД

---

³⁵ Становище [09/2026](#) на ЕСП.

³⁶ За ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“ това е валидно по отношение на програма „Творческа Европа“.

„Правосъдие и потребители“ също е отчела процент остатъчни грешки от около 2 %, с изключение на 2024 г., когато този процент е бил 3,1 %. ЕСП отбелязва, че в своята годишна одитна дейност във връзка с програми „Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“ за периода 2021—2027 г. за целите на декларацията за достоверност е установила малко количествено измерими грешки, като например недопустими разходи.

- 45** Някои от бенефициентите по програми „Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“ по МФР за периода 2021—2027 г. са част от извадката в [Специален доклад 11/2025](#) на ЕСП относно прозрачността на финансирането от ЕС, предоставяно на НПО. Препоръка 2 от този доклад се отнася до информацията, оповестявана в Системата за финансова прозрачност, и посочва, че Комисията *„следва да подобри нейната пълнота и навременност, като увеличи честотата на актуализациите и включи получателите на средства от ЕС от второ ниво за областите с пряко и непряко управление“*. В предложението ЕСП не откри разпоредби, които биха отговорили на тази препоръка във връзка с действията, финансирани по програми „Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“.

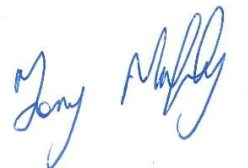
Одитни правомощия на ЕСП

- 46** Предложеният регламент се основава на [ДФЕС](#) и след приемането му неговото изпълнение ще попадне в обхвата на [Финансовия регламент](#). Това ще предостави на ЕСП всеобхватни правомощия за одит на редовността на разходите на ЕС, както и на доброто финансово управление на всички политики и програми на ЕС.
- 47** Към правомощията на ЕСП има препратка в съображение 34 от предложения регламент, в което се посочва, че всички лица или субекти, получаващи средства от ЕС, следва да оказват пълно сътрудничество при защитата на финансовите интереси на ЕС и да предоставят необходимите права и достъп на Европейската сметна палата, наред с други институции, както и да гарантират, че всички трети страни, участващи в изпълнението на средства на ЕС, ѝ предоставят равностойни права.
- 48** Това право се отнася и до крайните получатели на средства по програма „АгораЕС“, като по този начин се осигурява всеобхватен надзор. За да се гарантира, че тези специфични задължения по отношение на одитните правомощия на ЕСП се спазват от крайните получатели на средства, ЕСП препоръчва на Комисията да изисква задълженията, произтичащи от договори за безвъзмездна финансова помощ от ЕС, да бъдат отразени и във всички споразумения, сключени от бенефициентите с трети страни, или поне в правилата, които те съобщават на тези трети страни.

- 49** В член 14 от предложението за програма „АгораЕС“ се споменават „трети държави“ и се посочва, че „третата държава предоставя необходимите права и достъп, изисквани съгласно [Регламент \(ЕС, Евратом\) 2024/2509](#) [Финансов регламент] и [Регламент \(ЕС, Евратом\) № 883/2013](#), и гарантира, че решенията за изпълнение, с които се налага парично задължение въз основа на член 299 от [ДФЕС](#), както и решенията и определенията на Съда на Европейския съюз, подлежат на изпълнение“. В този член обаче не се посочват изрично одитните права на ЕСП, за разлика от член 14 от [Регламент \(ЕС\) 2021/818](#) за програма „Творческа Европа“ за периода 2021—2027 г. и член 19 от [Регламент \(ЕС\) 2021/692](#) за програмата „Граждани, равенство, права и ценности“ за периода 2021—2027 г. Това означава, че в член 14 от предложението за програма „АгораЕС“ обхватът на одитните правомощия на ЕСП може да не става достатъчно ясен за лица в „трети държави“.
- 50** Както вече беше посочено в [Становище 02/2024](#) на ЕСП относно Програмата за европейската отбранителна промишленост, всички споразумения за делегиране, сключени от Комисията, следва също така да отстояват одитните правомощия на ЕСП. Съответно клаузите за одит следва да бъдат включени в споразуменията със субектите, на които е възложено изпълнението. Също така следва да се избягва създаването на извънбюджетни механизми, които в миналото са усложнявали изпълнението на одитните правомощия.

Настоящото становище беше прието от Европейската сметна палата в Люксембург на заседанието ѝ от 26 февруари 2026 г.

За Европейската сметна палата

Tony Murphy
Председател

Приложения

Приложение I — Списък на публикациите на ЕСП, взети предвид при изготвянето на настоящото становище

Годишни доклади

[Годишни доклади относно изпълнението на бюджета на ЕС](#) за финансовите години 2020—2024

[Годишни доклади относно агенциите на ЕС](#) за финансовите години 2020—2024

Специални доклади

[Специален доклад 18/2025](#) „Гъвкавост на бюджета на ЕС — позволява да се преодолеят непредвидени предизвикателства, но рамката е твърде сложна“

[Специален доклад 11/2025](#) „Прозрачност на финансирането от ЕС за неправителствени организации — въпреки напредъка все още липсва надеждна цялостна картина“

[Специален доклад 22/2024](#) „Двойно финансиране от бюджета на ЕС — в системите за контрол липсват важни елементи за намаляване на повишения риск, произтичащ от специфичния начин на финансиране по МВУ, при който няма обвързаност с разходите“

[Специален доклад 03/2024](#) „Върховенство на закона в ЕС — по-добра рамка за защита на финансовите интереси на ЕС, но продължават да съществуват рискове“

Прегледи

[Преглед 04/2025](#) „Бъдещето на политиката на сближаване на ЕС: Извличане на поуки от миналото“

[Преглед 03/2025](#) „Възможности за многогодишната финансова рамка за периода след 2027 г.“

Преглед 02/2025 „Ориентираност към резултатите, отчетност и прозрачност — какви поуки могат да бъдат извлечени от недостатъците на МВУ“

Преглед 03/2021 „Финансови вноски от държави извън ЕС за дейности на ЕС и държавите членки“

Преглед 01/2018 „Бъдещето на финансите на ЕС — да се реформира функционирането на бюджета на ЕС“

Становища

Становище 12/2026 относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Еразъм+“ за периода 2028—2034 г. и за отмяна на регламенти (ЕС) 2021/817 и (ЕС) 2021/888 (COM/2025/549 final)

Становище 10/2026 относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за проследяване на бюджетните разходи и за изпълнението и на други хоризонтални правила за програмите и дейностите на Съюза (COM (2025) 545 final)

Становище 09/2026 относно предложение 2025/0240 (COD) за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейски фонд за икономическо, социално и териториално сближаване, за селското стопанство и селските райони, за рибарството и морското дело и за просперитета и сигурността за периода 2028—2034 г. и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 и Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 (COM (2025) 565 final/2)

Становище 08/2026 относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Единен пазар и митници“ за периода 2028—2034 г. и за отмяна на регламенти (ЕС) 2021/444, (ЕС) 2021/690, (ЕС) 2021/785, (ЕС) 2021/847 и (ЕС) 2021/1077 (COM (2025) 590 final)

Становище 07/2026 относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на инструмент „Глобална Европа“ [COM (2025) 551 final]

Становище 06/2026 относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и за отмяна на Решение № 1313/2013/ЕС (Механизъм за гражданска защита на Съюза) (COM (2025) 548 final)

Становище 05/2026 относно предложенията за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на условията за изпълнение на подкрепата на Съюза за общата селскостопанска политика за периода 2028—2034 г. и за регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 по отношение на схемата за предлагане на плодове, зеленчуци и мляко в училищата („схема на ЕС за училищата“), секторните интервенции, [...], правилата за снабдяването по време на извънредни ситуации и тежки кризи, и обезпеченията (COM (2025) 553 и 560).

Становище 04/2026 относно предложението за решение относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз (COM (2025) 574 final)

Становище 03/2026 относно предложението за Регламент на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2028—2034 (COM (2025) 571 final).

Становище 02/2026 относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ за периода 2028—2034 година, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на Регламент (ЕС) 2021/695 [COM (2025) 543 final]

Становище 01/2026 относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейски фонд за конкурентоспособност (ЕФК), включващ специфична програма за научноизследователски и иновационни дейности в областта на отбраната, за отмяна на регламенти (ЕС) 2021/522, (ЕС) 2021/694, (ЕС) 2021/697 и (ЕС) 2021/783, за отмяна на разпоредби от регламенти (ЕС) 2021/696 и (ЕС) 2023/588 и за изменение на Регламент (ЕС) [ПЕОП] (SEC (2025) 555 final; SWD (2025) 555 final; SWD (2025) 556 final)

Становище 02/2024 относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост и рамка от мерки за гарантиране на своевременната наличност и доставка на отбранителни продукти (ПЕОП)

Съкращения

Съкращение	Определение/Обяснение
CERV	Програма „Граждани, равенство, права и ценности“
CREA	Програма „Творческа Европа“
EACEA	Европейска изпълнителна агенция за образование и култура
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз
МФР	Многогодишна финансова рамка

Речник на термините

Термин	Определение/Обяснение
„АгораЕС“	Програма на ЕС, предоставяща подкрепа в областта на културата, медиите и гражданското общество.
Грешка	Резултат от неточно изчисление или нередност, който възниква при неспазване на правните и договорните изисквания.
Гъвкавост на бюджета	Механизъм, който позволява на Комисията да преразпределя бюджетни кредити между различни програми, компоненти на политиката или години в рамките на таваните на МФР, за да отговори на променящите се приоритети.
Добавена стойност от ЕС/Европейска добавена стойност	Допълнителна стойност, създадена от действията на ЕС, в сравнение с действията само на държавите членки.
Добро финансово управление	Управление на ресурси в съответствие с принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.
Договор за функционирането на Европейския съюз	Основен договор на ЕС, определящ правомощията на институциите, включително тези на ЕСП (член 287), и правила по отношение на бюджета (членове 310—325).
Изпълнителна агенция	Организация, която е създадена и управлявана от Комисията за ограничен период от време, с цел изпълнение от нейно име и под нейна отговорност на конкретни задачи, свързани с програми или проекти на ЕС.
Многогодишна финансова рамка	Разходен план на ЕС, в който се определят приоритети (въз основа на цели на политиката) и тавани, обикновено за седем години. МФР осигурява структурата, в рамките на която се съставят годишните бюджети на ЕС, и определя тавани за всяка категория разходи.
Непряко управление	Метод за изпълнение на бюджета на ЕС, при който Комисията възлага задачи по изпълнението на други субекти (държави извън ЕС и международни организации).
Опростени варианти за разходите	Подход за определяне на размера на безвъзмездната финансова помощ чрез методи като например стандартни разходи за единица продукт, финансиране с единна ставка или фиксирани суми, а не въз основа на действителните разходи на бенефициентите.
Пряко управление	Управление на даден фонд или програма на ЕС само от Комисията, за разлика от споделеното управление или непрякото управление.
Финансиране, което не е свързано с разходите	Модел на финансиране, основано на изпълнението на правни условия или постигането на резултати, а не на действителните разходи.

Финансов регламент

Основен набор от правила, които регламентират начина на съставяне и използване на бюджета на ЕС, както и свързаните с това процеси като вътрешен контрол, докладване, одит и освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета.

АВТОРСКИ ПРАВА

© Европейски съюз, 2026 г.

Политиката на ЕСП относно повторната употреба е определена в [Решение № 6—2019 на Европейската сметна палата](#) относно политиката за свободно достъпни данни и повторната употреба на документи.

Освен ако не е посочено друго (например в отделни известия за авторските права), създаденото от ЕСП съдържание, притежавано от ЕС, е лицензирано по [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Това означава, че като правило повторната употреба е позволена, при условие че са посочени първоначалните източници и всички извършени промени. Лицето, което използва информацията на ЕСП повторно, следва да не изменя първоначалния смисъл или послание на документите. ЕСП не носи отговорност за последствия, възникнали в резултат на повторното използване.

Необходимо е да се получи допълнително разрешение в случаите, когато дадено съдържание изобразява разпознаваеми частни лица, например на снимки на персонала на ЕСП, или когато е включено съдържание на трети страни.

В случаите, когато е получено такова разрешение, то отменя и заменя горепосоченото общо разрешение и ясно посочва всички ограничения при използването.

За използването или възпроизвеждането на съдържание, което не е собственост на ЕС, може да е необходимо да се потърси разрешение директно от носителите на авторските права.

Снимка на заглавната страница — [©butenkow / stock.adobe.com](#).

Фигура 1 — изображенията са създадени с ресурси от [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Всички права са запазени.

Софтуер или документи, обхванати от правата на индустриална собственост, като патенти, търговски марки, регистрирани дизайни, лого и наименования, са изключени от политиката на ЕСП за повторно използване.

Уебсайтовете на всички институции на Европейския съюз, включени в домейна eugora.eu, съдържат препратки към сайтове на трети страни. Тъй като ЕСП не контролира съдържанието им, моля, запознайте се с тяхната политика за поверителност на данните и с политиката за авторските права.

Използване на логото на ЕСП

Логото на ЕСП не може да бъде използвано без предварително разрешение.

HTML	ISBN 978-92-849-7103-9	ISSN 2812-2852	doi:10.2865/4385990	QJ-01-26-014-BG-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7104-6	ISSN 2812-2852	doi:10.2865/0861337	QJ-01-26-014-BG-N

ЦИТИРАНЕ НА ПУБЛИКАЦИЯТА

Европейска сметна палата, [Становище 11/2026](#) относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „АгораЕС“ за периода 2028—2034 г. и за отмяна на регламенти (ЕС) 2021/692 и (ЕС) 2021/818 (COM (2025) 550 final), Служба за публикации на Европейския съюз, 2026 г.

Настоящото становище е публикувано съгласно член 287, параграф 4 от ДФЕС, който предвижда консултация с Европейската сметна палата (ЕСП) по искане на някоя от другите институции на ЕС. Становището разглежда предложението за нов регламент за създаване на програма „АгораЕС“, прието от Европейската комисия.

Целта на настоящото становище е да предостави коментари относно концепцията, управлението, рамката за изпълнение и механизмите за финансов контрол, описани в законодателното предложение. То следва да помогне да се гарантира, че бъдещата програма насърчава доброто финансово управление, отчетността и добавената стойност от участието на ЕС.

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Тел. +352 4398-1

За запитвания:
eca.europa.eu/bg/contact
Уебсайт: eca.europa.eu
Социални медии: @EUauditors

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Служба за публикации
на Европейския съюз